

17/6-42.

2

"Da vi ikke har hørt noe fra Dem angående forholdene ved den etat De er ansatt, går vi ut fra at samtlige funksjonærer er lojalt innstillet til N.S., og at alle deltar aktivt for nyordningen i kommunen. Som N.S.-mann og offentlig tjenestemann plikter De å holde vårt kontor underrettet om Deres kollegers politiske fremferd så vel i sitt arbeide som i det private, tillike deres arbeidsforhold på kontoret."

Vi imøteser Deres rapport på forholdene på Deres arbeidssted. Til orientering om hvilke momenter en rapport på en person bør inneholde vedlegges et personalspørreskjema hvor de viktigste spørsmål er understrekket.

Ved siden herav må oppgis navn og adresse på den eller de personer som har bistått Dem med opplysningsene.

Alle opplysninger blir strengt konfidensielt behandlet.

Heil o; sæl.

Rønnesund (sign.) "

Denne likefremme oppfordring til spionasje, provokasjon og angiveri i våre offentlige etater er heldigvis enestående i vår stats historie. N.S. har føyet et nytt skjendselsblad til sin korte krønike i Norge.

Utenriks.

Singapore er falt. Scharnhorst, Gneisenau og enkelte andre lettare tyske flåteinhetter klarte å redde seg gjennom Kanalen over Nordsjøen til Helgeland, som ligger mellom de østfrisiske og nordfrisiske øyer ikke så langt fra Kuxhafen. Disse to nyheter må naturligvis virke nedslående på enhver jøssing. Men vi kan ikke sterkt nok understreke en ting, og det er at tålmodigheten er vår verste fiende. Nazistene spekulerer i den. - General Kutuzow, han som overvant Napoleon i felttoget til Russland i 1812, sier i sin dagbok: "Intet og ingen er sterkere enn de to krigere: tålmodighet og tid. Tålmodighet og tid, de er mine forbundsfaller, det er med dem jeg skal slå Napoleon, i tilknytning til keiserens feltrop: jeg slår meg ikke til tåls så lenge der ennu står en vepnet fiende på russisk grunn." La oss huske på disse ordene, og vi kan godt minnes et par andre, fra nutiden, uttalt av en fransk offiser etter det franske sammenbrudd i juni 1940: "Det gis ikke håpløse situasjoner, det gis bare håpløse mennesker."

Utenriks og innenriks oversikt.

Etter hva militære eksperter regner med, ble den tyske våroffensiv oppgitt allerede i februar måned i år, da det ble klart for den tyske hærledelse hvilken enorm påkjenning vinterfelttoget i Sovjet-Samveldet virkelig hadde vært. En av følgene var oporydning innen hæren og degradering av en rekke tyske generaler som ble regnet for defaitistiske - etter ubekreftete forlydender skal endog tre generaler være skutt. Hitler besluttet også da til å sette hovedinnsatsen på å oppnå kontakt med Japan, det vil si nå frem til det fjerne Østen. Men kjempeoffensiv var det ikke lengre tale om, derimot om konsentrerte angrep på denne fronts sydlige og nordlige deler (Kharkow-området, Rostov, Krim med Kertsj og Sebastopol - Cyrenaika mot Egypt). Man har derfor lov til å regne med at det voldsomme panserslag i den libyske ørken er hovedhjørnestenen i det tyske sommerangrep. Japans krav til Tyskland-Italia om at Suez skal og må lukkes, har bereidt aksemaktene mange vanskeligheter, og det ser ikke ut til at de vedholdende bombardementer av Malta har klart å hindre de engelske operasjoner til sjøs. Ennu er slagets gang usikker, men det sies at Rommel er blitt nervøs og ubalansert over ikke å ha oppnådd de hurtige resultater han ventet, og hans tilførsler er sterkt begrenset. Ritchie derimot har etter Auchinlecks uttrykkelige ordre spart på panserreservene, og man får håpe at slaget - som nå langsomt går over til å bli en utmattelseskamp - vil ende med et fullstendig nederlag for tyskerne. Derved vil den tyske sommeroffensiv være stamsset og tilintetgjort på et av de viktigste og mest avgjørende punkter.

Den britiske flyoffensiv mot Tyskland fortsetter med uforminsket kraft, særlig går det hardt ut over Ruhr-distrikten og Østersjøhavnene. Veldig avdelinger av jagerfly beskytter bomberne slik at man regner en tapsprosent under ti. Det er aukasjlig lavere enn den tyske tapsprosent når det gjelder flyangrepene på Storbritannia. De engelske flytyper - Spitfire, Hurricane, Blenheim og Wellington - blir stadig forbedret. Ny er den maktige bombemaskin Hawker Typhoon og den lynsnare jager av samme navn (FW 190). De har vist seg de tyske maskinene fullstendig overlegne i luftkamper, og de engelske flyfabrikker er gått i gang med standardisert masseproduksjon.

Sovjet-Samveldet har gjennom offisielle talsmenn erklært at deres krigsindustri arbeider med større kapasitet og at også dens rent kvantitative ytelser er større enn ved Tysklands overfall i juni ifjor. Dette er markesesverdig, fordi rike industriområder jo er berøvet russerne gjennom tyskeres frammarsj. Det gir et godt bilde av russernes ukuelige mot og seige tilholdenhets at de har maktet å nyskape en maktig krigsindustri i Ural og Sibir midt under felttogets fryktelige påkjenninger. Dertil kommer den materielle hjelpe fra England og Amerika, som er meget betydelig, særlig hva fly og artilleri angår. Fremstående sovjetrussiske kretser er derfor så optimistiske at de mener Sovjet-Samveldet vil beseire Tyskland allerede i år. Bare matsituasjonen i Sovjet gir grunn til bekymringer, men sovjet-russerne (likesom nordmennene) er beredt til å bære alle byrder når det gjelder å nå det store mål å befri sitt land.

Etter slaget ved Midway-øyene, som japanerne tapte, har de for annen gang under denne krigen oppgitt den direkte invasjonen av Australia, som alle forberedelser lå ferdige til. Japans behov for jern begynner nå å bli nesten like påtregende som Tysklands behov for smøreolje. De omstendigheter betyr maktige faktorer til en hurtigere avgjørelse av krigen enn det ellers ville vært mulig. I Tyskland er nu rasjonene av smøreolje til generatorbiler nedsatt til det halve. Man forstår hvor meget fortere motorene blir ødelagt på det viset, og hvorfor selve kommunikasjonsforholdene i det stortyske riket stadig blir elendigere.

Mappe 32
Ekspl. 21/2
Årg. 1942
O. V. Ph.
Jfr.

S.P.A 1638

Innenriks - Nytt.

2

Den norske regjering har utnevnt major William Hansteen til generalmajor og øverste forsvarssjef for de samlede norske styrker til land, til vanns og i luften. I Washington har vår sendemann Morgenstierne av Roosevelt fått ministers rang. I Stockholm er charge d'affaires Bull utnevnt til norsk sendemann.

Utskrivningen av nordmenn til tvangsarbeide for tyskerne er foreløpig innskrenket. Om nazistene venter på grunn av det norske folks voldsomme reaksjon mot disse nye bitre overgrep, eller på grunn av visse utenlandske makters kraftige forestillinger, vet vi enn ikke. Men det er ingen grunn til å tro at tyskerne og quislingene har oppgitt sine planer. Quisling er for tiden nervøs, og mer ubeslutsom enn noensinne. Innen visse kretser av de prostituerte statsråder er man mer og mer misfornøyd med hans vankelmodighet, som avløses av rasende flyeblikk av frysende beslutsomhet og raske avgjørelser (etter Hitlers forbilde). De siste arrestasjoner, blant annet av overlege Jens Dedichen i Oslo, samt et flertall i Bergen, ble foretatt på Quislings egen ordre, og mot statspolitiet forestillinger, som innvendte at man ikke hadde mer plass. Quisling forlangte allikevel 200 arrestert som gisler for seg selv. Det er vel tsjekkernes henrettelse av massemorderen Heydrich som har gjort ham så oppskaket akkurat nå i det siste.

Berggrav sitter fremdeles internert i Asker. Lærerne nordpå lever fortsatt under de pinsomste forhold. Men hverken getstigheten eller lærerne lar seg knekke. Ånden er like sterk som før, og selv økete sendinger av norske fanger til Tyskland makter ikke å skremme. Befrielsens time kommer stadig nærmere.

For tiden disponerer Tyskland over 40 % av Norges nasjonalinntekter. Allerede ved utgangen av ifjor hadde Norge betalt nærmere fire milliarder kroner for "beskyttelsen". Direkte hungersnød truer Norge allerede i år. Buskapen er slaktet, og de få overleddone nødkreaturer tygger sildemel i bålene sine. Fra høsten av kan nordmennene ikke regne mer enn en - 1 - kjøttmiddag i måneden. Og dertil kommer at store deler av vårt storsjøfiske er nedlagt. Situasjonen er mørk. Med tomme maver, men med ranke rygger opplevde Norge sin tredje 17. mai - de så fram til den fjerde 17. mai. Til den tid skulle vel vårt store mål være nådd:

Quislingens uggjør fremdeles bare knappe to prosent av vår befolkning. Et illustrerende eksempel på det er de legale norske radioer, altså N.S.-folkenes radikaler, de eneste som har lov til å ha radio. Vi vet fra sikker kilde at Norge for tiden har 7 000 innregistrerte radiolisenser, det er det hele. Regner vi at hver lisens dekker fem lyttere, kommer vi til et tall av 35 000. Og det skulle ganske riktig så noen lunde svare til quislingenes samlede antall i vårt land. Til sammenligning anføres at Norge som fritt land hadde 480 000 lisenser, og over en trekvart million lyttere. Tall er pussige, ikke sant? De avslører nokså meget.

Vi minner om boikotten av Nationaltheatrets forestillinger og Gyldendal Forlags bøker. Begge de to store institusjoner er overtatt av og utnyttes av nazister, mens deres lovlige styrer sitter fengslet.

Sørg dette i flest mulig eksemplarer. Unngå N.S. og de stripete. Gud bevare Kongen og fedrelandet.

3

Fra det norske statspoliti er, etter pålegg av det tyske sikkerhetspoliti, utgått en skrivelse til alle landets politimestre "en vende forføyninger som blir å foreta i saker mot personer som antas å ha forlatt landet ulovlig". Vi jen gir rundskrivet i forkortelse:

Innberetning blir å sende som før. Etterforskning skjer som før. (Undersøkelse om vedkommende har reist sammen med noen, videre om hans omgangskrets, spesielt nye venner, samt eventuelle venner og bekjente andre steder i landet.) Beslaglæring av formue. Dette beslagleggelse omfatter såvel den flyktedes egen som hustruens og foreldrenes samlede formue. Alt fast eiendom beslaglegges. Alle likvide midler, som penge, bankinnskudd, sparebevis, obligasjoner, aksjer, livsforsikringer, gjeldsbrev, poliser, etc. tas i besiddelse av stedets politimester og oversendes "til den oppnevnte likvidator", nemlig R. Nar Hau-Nielsen, Konvensgate 14, Oslo.

Fremkommer slektinger eller andre personer med påstander om at de har en eller annen rettighet til eiendeler som er inntatt i den beslaglagt formuemasse, blir slike å ta hensyn til når der er fast rettsgyldig bevis for påstanden. Alle videre forføyninger vedrørende de beslaglagte formuer vil bli truffet av den oppnevnte likvidator.

Etterlysing av savnede i Polititidende blir vanligvis ikke å foreta.

Skrivelsen er utfordiget den 15. november ifjor, og undertegnet av K. A. Marthinsen og H. Kommervold. I tilknytning til ovenstående gjengir vi en annen skrivelse, rettet til politimesteren i Mandal. Denne er så avslørende at vi gjengir den in extenso:

"Politimesteren, Mandal. Tilleggsordre i forbindelse med telefonisk ordre av igår angående foranstaltninger mot familier vedrørende offiserer, løser og sjøfolk som ulovlig har forlatt landet meddeler at det nå er bestemt at hele formuen tilhørende de romtes hustru, barn og foreldre skal beslaglegges og familiemedlemmene henvises til forsorgsvesenet i sin kommune. Forsvrig gjelder ordre av igår uforandret, blant annet må brødre av den romte ikke arresteres - enmod i tilfelle det tyske sikkerhetspoliti å henvende seg til sitt hovedkontor i Oslo.

Statspolititisjefen."

Kommentarer overflødig.

N.S. arbeider febrilsk på å innarbeide sitt "system" i kommunene. Den 6. desember ifjor utgikk følgende skrivelse, som vi gjengir in extenso: